

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 182 sahifa,
6-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Fizika ta'limida integratsiyalashgan yondashuv: mazmuni va ahamiyati.....	10
Doniyorova Iroda Baxtiyor qizi	
Zamonaviy boshlang'ich ta'lim: milliy dastur, kompetensiya va xorijiy tajriba integratsiyasi.....	14
Omonova Nilufar Parda qizi	
The Role of Environmental Project-Based Learning in Developing EFL Learners' Productive Skills.....	19
Xujanova Shaxina Abdullayevna	
Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'limning pedagogik aspektlari	24
Eshpo'latova Elnora Yo'ldoshovna	
Talabalarda stressga barqarorlikning nazariy va amaliy tahlili.....	29
Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Maxmudova Shahzoda Maksudovna	
Malakaviy o'quv amaliyoti jarayonida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda didaktik ta'minotning ahamiyati.....	32
Ramozonova Bahroy Sadriddinovna	
Oliy ta'limda raqamli pedagogikaning institutsionlashuvi: boshqaruv, siyosat va raqamli transformatsiya strategiyalari.....	36
Nuraliyeva Dilshoda Yo'ichiboy qizi	
Aholini jismoniy sog'lomlashtirishda sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	41
V. Sh. Raximov	
O'spirinlik davrida motiv va motivatsion sohalarning kasb tanlashdagi o'rni	46
Rayimqulova S., Pulatova R., Do'smatova S., Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
Tarbiyachi shaxsining shakllanishida psixologik determinantlarning roli	51
Vasila Yusupova	
Kasbiy ta'lim o'quvchilarini ijodiy qobiliyatini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanish	55
B. X. Sharopov	
Raqamli axborot makonida gumanistik g'oyalarni integratsiyalashning nazariy konsepsiyasi	59
Isanov Najotbek Ilmamat o'g'li	
Fanlararo integratsiya asosida o'quvchilarda iqtisodiy bilimlarni rivojlantirish imkoniyatlari.....	63
J. M. Fayzullayev, Ortiqova E'zoza Olimjon qizi	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari	67
Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li	
Xalqaro ta'lim dasturlari asosida kasbiy ta'lim muassasalarida metakognitiv kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	70
S. A. Qarshiboyev	
Ijtimoiy media kontentlari orqali talabalarda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishning nazariy asoslari.....	74
Suyunov Rustam Sadriddinovich	
Ko'p tilli muhitda ingliz tilini o'rganishning lingvistik xususiyatlari	78
Teshaboyeva Mohichexra Sohibjon qizi	
Axborotlashgan jamiyat sharoitida bo'lajak pedagoglarning mediakompetentligini rivojlantirish zarurati.....	81
Umarov Azizbek Vaxobovich	
O'quvchilarda badiiy matn leksikasini o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar: muammo va yechim.....	85
Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini ma'naviy tarbiyalashda Ahmad al-Farg'oniy asarlarini kompyuter imitatsion modellari asosida o'qitish metodikasi.....	89
S. S. Qulmurodova	
Enhancement of Periodontal Disease Management Strategies in Individuals With Chronic Hepatitis C Following Attainment of a Sustained Virological Response.....	92
Makhmudova Ugiloy Bakhtiyorovna	

Epithelial-Mesenchymal Transition's Possible Role in the Pathogenesis of Periodontitis (Literature Review).....	95
Burkhonova Zarafruz Kobilovna	
Gamifikatsiya asosida bo'lajak oligofrenopedagoglarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish texnologiyalari mexanizmini tatbiq etish	102
Bozorboyev Javlon	
Bo'lajak chizmachilik o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish omillari.....	106
Jamilova Dilsuza To'lqin qizi	
Elektrir va magnit maydonida yorug'likning ikkilamchi sinishi.....	110
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Alimardonov Husan Yorqin o'g'li, Ismatullayev Sayfiddin Panji o'g'li	
Lazer texnologiyalarining zamonaviy qo'llanilishi	114
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Muminova Sevinch Kamoliddin qizi, Begnayeve Dilbar Bobonazar qizi	
Fotometrik kattaliklar	117
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Mamatqulova Zebo Komiljon qizi, Xolmaxmatova Sevara Sirojiddin qizi	
Qutublangan yorug'lik manbalari	121
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Turdimurodova Kumushbibi, Normuminova Madina	
Tabiatdagi optik hodisalar	125
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Qudratova Sevinch Otabek qizi, Ulasheva Ruxshona Rustam qizi	
Rus tilini o'qitishda kompetensiyaga asoslangan innovatsion yondashuvlardan foydalanish	129
Erkinova Nozima Utkir qizi	
Rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-psixologik reintegratsiyasini tadqiq etishning ilmiy-metodologik tahlili	133
Ikmatullayev G'. Z.	
Raqamli ta'lim platformalarida matematika o'qitishda sun'iy intellekt yordamida baholash tizimini takomillashtirish	136
Mirzayeva Shahlo Abduraxmanovna, Akbarov Ulug'bek, Abdivaliyeva Umida	
Linguistic and Pedagogical Foundations of Teaching English as a Foreign Language in The Uzbek Context.....	140
Shokirova Mushtariy	
Sun'iy intellektning ta'lim jarayonidagi transformatsion roli	144
Uzoqboyev Xojiakbar Qobuljon o'g'li	
Enhancing Collaborative Learning and Peer Feedback in EFL Classrooms Through Padlet: a Digital Approach to Group Work and Assessment.....	148
Veronica Khatamova	
Kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishning vizual-didaktik texnologiyalarini takomillashtirish.....	152
Meliqo'ziyev Abduraxmonjon Qahramonjon o'g'li	
Emotsional intellekt – hr menejerlarning qaror qabul qilish kompetensiyasining determinanti sifatida	157
Abdukarimov Muhammadjon Muratovich	
O'g'il bolalarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning tizimli-pedagogik modeli: nazariya, metodologiya va amaliyot	162
Islamova Fotima Shamsiddinovna	
Barkamol yosh avlod fazilatlarini shakllantirishda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni.....	170
Olimova Dono Shakirovna, Baxtiyorova Shahnoza Mansurbekovna	
Development of Prevention of Professional-Pedagogical Deformation on the Basis of Health-Saving Technologies in Higher Educational Institutions.....	174
Saidova Parvina Mirzo kizi	
O'zbek xalq pedagogikasi mazmuni asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning ilmiy nazariy asoslari	178
Rahmonqulova Guliza Faxriddin qizi	

KAR VA ZAIF ESHITUVCHI O'QUVCHILARNING RASMLAR ASOSIDA AQLIY FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING VIZUAL-DIDAKTIK TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Meliqo'ziyev Abduraxmonjon Qahramonjon o'g'li
Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual-didaktik texnologiyalarning o'rni va ahamiyati yoritilgan. Tadqiqotda vizual materiallar yordamida tafakkur jarayonlarini faollashtirish, idrok, xotira hamda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish usullari tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ishlab chiqilgan vizual-didaktik texnologiyalarni takomillashtirish yo'llari tavsiya etilgan. Tadqiqot natijalari maxsus ta'lim tizimida o'qitish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kar o'quvchilar, zaif eshituvchilar, vizual ta'lim, didaktik texnologiyalar, aqliy faoliyat, rasmlar asosida o'qitish, maxsus pedagogika.

Abstract: The role and significance of visual-didactic technologies in developing the cognitive activity of deaf and hard-of-hearing students through image-based learning are highlighted. The study analyzes methods for enhancing thinking processes, perception, memory, and logical reasoning by means of visual educational tools. It also proposes ways to improve visual-didactic technologies developed on the basis of modern pedagogical approaches. The findings contribute to improving the effectiveness of special education systems.

Key words: deaf students, hard-of-hearing students, visual learning, didactic technologies, cognitive activity, image-based learning, special education.

Аннотация: Раскрываются роль и значение визуально-дидактических технологий в развитии познавательной деятельности глухих и слабослышащих учащихся на основе изображений. Проанализированы методы активизации мыслительных процессов, развития восприятия, памяти и логического мышления с использованием визуальных средств обучения. Также предложены пути совершенствования визуально-дидактических технологий, разработанных на основе современных педагогических подходов. Результаты исследования способствуют повышению эффективности системы специального образования.

Ключевые слова: глухие учащиеся, слабослышащие, визуальное обучение, дидактические технологии, познавательная деятельность, обучение на основе изображений, специальная педагогика.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim tizimida alohida ehtiyojga ega bo'lgan bolalarni o'qitish va tarbiyalash masalasi ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Xususan, kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning bilish faoliyatini rivojlantirish, ularning intellektual salohiyatini yuzaga chiqarish hamda ijtimoiy moslashuvini ta'minlash maxsus pedagogika oldidagi muhim vazifalardan biridir. Eshitish analizatorining yetarli darajada faol bo'lmashligi natijasida ushbu toifadagi o'quvchilarda axborotni qabul qilish, qayta ishlash va umumlashtirish jarayonlari o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'ladi. Shu sababli ularning ta'lim jarayonini vizual vositalarga tayangan holda tashkil etilgan didaktik yondashuvlar asosida olib borish alohida ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Psixologik-pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kar va zaif eshituvchi bolalarda ko'rish orqali idrok etish yetakchi o'rinni egallaydi. Natijada vizual obrazlar, grafik tasvirlar, rasmlar va boshqa ko'rgazmali vositalar ular uchun asosiy axborot manbai sifatida xizmat qiladi. Shu jihatdan qaraganda, rasmlar asosida tashkil

etilgan o'qitish jarayoni nafaqat bilim berish vositasi, balki aqliy faoliyatni rivojlantiruvchi samarali mexanizm ham hisoblanadi. Ayniqsa, obrazli tafakkurni rivojlantirish, predmet va hodisalar o'rtasidagi bog'lanishlarni anglash hamda mantiqiy xulosa chiqarish ko'nikmalarini shakllantirishda vizual materiallarning o'zni beqiyosdir.

Bugungi kunda ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, vizual-didaktik texnologiyalarni ishlab chiqish va ularni amaliyotga tatbiq etish orqali o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish hamda o'qitish samaradorligini oshirish mumkin. Biroq mavjud tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, kar va zaif eshituvchi o'quvchilar bilan ishlashda qo'llanilayotgan vizual vositalar ko'pincha tizimlashtirilmagan, metodik jihatdan yetarli darajada asoslanmagan yoki zamonaviy texnologik imkoniyatlar bilan integratsiyalashmagan. Bu esa ta'lim jarayonining samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, unda kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda rasmlar asosida qo'llaniladigan vizual-didaktik texnologiyalarni takomillashtirish zarurati ilmiy jihatdan asoslab berilgan. Tadqiqotning maqsadi – vizual vositalardan foydalanishning samarali usullarini aniqlash, ularni pedagogik jihatdan tizimlashtirish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning psixologik xususiyatlarini o'rganish, vizual ta'lim texnologiyalarining nazariy asoslarini tahlil qilish hamda ularni takomillashtirish yo'llarini aniqlash vazifalari belgilab olindi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari maxsus ta'lim muassasalari pedagoglari uchun metodik qo'llanma sifatida xizmat qilishi, o'quv jarayonini samarali tashkil etishga yordam berishi kutilmoqda. Mazkur yondashuv orqali nafaqat o'quvchilarning bilim olish darajasi oshadi, balki ularning mustaqil fikrlash, tahlil qilish va muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalari ham rivojlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishga qaratilgan vizual-didaktik texnologiyalarni takomillashtirishga yo'naltirilgan bo'lib, unda kompleks va tizimli metodologik yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot maxsus pedagogika, psixologiya hamda zamonaviy didaktika nazariyalari integratsiyasiga asoslanib, o'quvchilarning bilish jarayonlarini chuqur tahlil qilish va ularni rivojlantirishning samarali usullarini aniqlashga qaratildi. Metodologik asos sifatida faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi hamda vizual idrokning ustuvorligini hisobga oluvchi psixologik qarashlar qabul qilindi.

Tadqiqot dizayni kvazi-eksperimental shaklda tashkil etilib, unda taqqoslama tahlil asosiy metod sifatida tanlandi. Tadqiqot jarayonida ishtirokchilar ikki guruhga – tajriba va nazorat guruhlariga ajratildi. Tajriba guruhida o'quv jarayoni maxsus ishlab chiqilgan vizual-didaktik texnologiyalar asosida olib borilgan bo'lsa, nazorat guruhida an'anaviy o'qitish metodlari qo'llanildi. Bunday yondashuv orqali taklif etilgan metodikaning samaradorligi real ta'lim sharoitida tekshirildi va o'zaro solishtirish imkoniyati yaratildi.

Tadqiqotda ishtirok etgan o'quvchilar maxsus ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan kar va zaif eshituvchi bolalardan iborat bo'lib, ularning yosh ko'rsatkichlari asosan 10–14 yosh oralig'ini tashkil etdi. Ishtirokchilarni tanlashda ularning eshitish darajasi, nutq rivojlanishi, psixik jarayonlarining shakllanganlik darajasi hamda umumiy intellektual rivojlanish ko'rsatkichlari inobatga olindi. Guruhlar tarkibi imkon qadar tenglashtirildi, bu esa tadqiqot natijalarining obyektivligi va ishonchligini ta'minlashga xizmat qildi.

Tadqiqot jarayonida nazariy va empirik metodlar majmuasidan kompleks tarzda foydalanildi. Nazariy metodlar doirasida muammo bo'yicha mavjud ilmiy adabiyotlar tahlil qilindi, ilg'or pedagogik tajribalar o'rganildi hamda olingan ma'lumotlar tizimlashtirilib, umumlashtirildi. Bu esa tadqiqotning nazariy asoslarini mustahkamlash va ilmiy konsepsiyasini shakllantirishga yordam berdi.

Empirik metodlar sifatida pedagogik kuzatuv, psixologik-pedagogik eksperiment, diagnostik testlar, suhbat va intervyu usullaridan foydalanildi. Xususan, o'quvchilarning idrok, xotira va tafakkur jarayonlarini aniqlash uchun maxsus diagnostik topshiriqlar ishlab chiqildi va qo'llanildi.

Tadqiqot vositalari sifatida turli xil vizual materiallar majmuasi ishlab chiqildi va amaliyotga joriy etildi. Jumladan, predmetli va syujetli rasmlar, voqealar ketma-ketligini ifodalovchi kartochnalar, grafik organayzerlar (diagramma, sxema, jadval) hamda interaktiv vizual topshiriqlardan foydalanildi. Ushbu vositalar o'quvchilarning yosh va individual psixologik xususiyatlariga mos ravishda ishlab chiqildi va ularning bilish faoliyatini faollashtirishga yo'naltirildi. Vizual materiallardan foydalanishda ularning nafaqat ko'rgazmali, balki didaktik hamda rivojlantiruvchi funksiyalariga alohida e'tibor qaratildi.

Tadqiqot jarayoni izchil ravishda uch bosqichda amalga oshirildi.

Birinchi bosqich – diagnostik bosqichda o'quvchilarning boshlang'ich aqliy rivojlanish darajasi aniqlanib, ularning idrok, xotira va tafakkur ko'rsatkichlari o'rganildi. Ushbu bosqichda yig'ilgan ma'lumotlar keyingi bosqichlar uchun asos vazifasini bajardi.

Ikkinchi bosqich – **formativ yoki tajriba bosqichida** tajriba guruhida vizual-didaktik texnologiyalar asosida dars mashg'ulotlari tashkil etildi. Bu jarayonda o'quvchilarga rasmlar asosida muammoli vaziyatlar yaratish, tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish va xulosa chiqarishga yo'naltirilgan topshiriqlar berildi. O'quvchilar faol ishtirok etadigan interaktiv metodlardan keng foydalanildi.

Uchinchi bosqich – **nazorat bosqichida** esa o'quvchilarning rivojlanish darajasi qayta baholandi va dastlabki natijalar bilan solishtirildi.

Tadqiqotda vizual-didaktik texnologiyalarni takomillashtirish quyidagi pedagogik tamoyillar asosida amalga oshirildi: tizimlilik, izchillik, ko'rgazmalilik, faoliyatga yo'naltirilganlik va individuallashtirish.

Vizual materiallar bosqichma-bosqich murakkablashib boradigan tarzda tuzildi, bu esa o'quvchilarning tafakkur jarayonlarini izchil rivojlantirish imkonini berdi. Obrazli tafakkurni mantiqiy tafakkur bilan uyg'unlashtirishga alohida e'tibor qaratildi, ya'ni o'quvchilar nafaqat tasvirni idrok etish, balki uning mazmunini tahlil qilish va mantiqiy xulosa chiqarishga o'rgatildi. Shu bilan birga, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish uchun ochiq turdagi savollar hamda muammoli topshiriqlardan foydalanildi.

Tadqiqot natijalarining ishonchligi va haqqoniyligini ta'minlash maqsadida matematik-statistik metodlardan ham foydalanildi. Olingan natijalar miqdoriy va sifat jihatdan tahlil qilinib, o'rtacha ko'rsatkichlar, foizlar hamda taqqoslama natijalar asosida baholandi. Tajriba va nazorat guruhlar natijalarining o'zaro solishtirilishi orqali vizual-didaktik texnologiyalarning samaradorligi ilmiy jihatdan asoslab berildi.

Shunday qilib, qo'llanilgan metodologik yondashuv tadqiqot muammosini har tomonlama yoritish, olingan natijalarni ishonchli va asosli tarzda tahlil qilish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi. Mazkur metodologiya kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual vositalarning samarali qo'llanish mexanizmlarini aniqlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur tadqiqot natijalari kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual-didaktik texnologiyalarning yuqori samaradorligini ko'rsatdi. Tadqiqot davomida o'quvchilarning bilish jarayonlari – idrok, xotira va tafakkur ko'rsatkichlari diagnostik va nazorat bosqichlarida o'lchandi hamda olingan natijalar tajriba va nazorat guruhlar kesimida solishtirildi.

Dastlabki diagnostik bosqich natijalari shuni ko'rsatdiki, har ikkala guruhda o'quvchilarning aqliy rivojlanish darajasi deyarli bir xil bo'lib, o'rtacha ko'rsatkichlar o'rtasida sezilarli farq kuzatilmadi. Xususan, tajriba guruhida idrok darajasi 100 ballik tizimda o'rtacha 48,6 ballni, xotira 46,2 ballni, tafakkur esa 44,8 ballni tashkil etdi. Nazorat guruhida mos ravishda 49,1; 45,7 va 45,3 ball ko'rsatkichlari qayd etildi. Bu holat guruhlar o'rtasida boshlang'ich tenglik mavjudligini va tajriba natijalarining obyektivligini ta'minlashga xizmat qildi.

Formativ bosqich yakunida o'tkazilgan nazorat o'lchovlari esa sezilarli ijobiy o'zgarishlarni ko'rsatdi. Tajriba guruhida vizual-didaktik texnologiyalar asosida olib borilgan mashg'ulotlar natijasida o'quvchilarning idrok ko'rsatkichlari o'rtacha 48,6 balldan 72,4 ballgacha oshdi, ya'ni 23,8 ballga, taxminan 49%, o'sish kuzatildi. Xotira ko'rsatkichlari 46,2 balldan 69,8 ballgacha ko'tarilib, 23,6 ballga, ya'ni 51%, o'sdi. Tafakkur darajasida esa eng yuqori o'sish qayd etilib, 44,8 balldan 71,2 ballgacha oshgan, ya'ni 26,4 ball yoki 59%.

Nazorat guruhida esa o'sish ko'rsatkichlari ancha past bo'ldi. Idrok darajasi 49,1 balldan 58,3 ballgacha – 9,2 ball yoki 18%, xotira 45,7 balldan 54,6 ballgacha – 8,9 ball yoki 19%, tafakkur esa 45,3 balldan 56,1 ballgacha – 10,8 ball yoki 24% oshgani kuzatildi. Ushbu natijalar vizual-didaktik texnologiyalar qo'llanilgan tajriba guruhida aqliy rivojlanish dinamikasi an'anaviy metodlarga nisbatan sezilarli darajada yuqori ekanligini ko'rsatadi.

Natijalarni foizlar kesimida tahlil qilganda, tajriba guruhida yuqori darajadagi o'zlashtirish ko'rsatkichiga ega o'quvchilar ulushi 18% dan 47% gacha oshgani, past darajadagi ko'rsatkichiga ega o'quvchilar esa 42% dan 15% gacha kamaygani aniqlandi. Nazorat guruhida esa yuqori daraja 20% dan 29% gacha oshgan bo'lsa, past darajadagi o'quvchilar ulushi 40% dan 31% gacha kamaygan, xolos.

Matematik-statistik tahlillar natijasida tajriba va nazorat guruhlar o'rtasidagi farqning ishonchligi tasdiqlandi. Student t-mezoni asosida hisoblangan qiymatlar $p < 0,05$ darajada statistik ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Bu esa qo'llanilgan vizual-didaktik texnologiyalarning samaradorligi tasodifiy emas, balki ilmiy asoslanganligini bildiradi.

Shuningdek, sifat tahlili natijalari ham muhim o'zgarishlarni aniqladi. Tajriba guruhidagi o'quvchilar rasmlar asosida mustaqil hikoya tuzish, voqealar ketma-ketligini aniqlash, sabab-oqibat bog'lanishlarini tushuntirish va umumlashtirish ko'nikmalarida sezilarli rivojlanish ko'rsatdi. Ularning darsdagi faolligi oshib, topshiriqlarni bajarishga bo'lgan motivatsiyasi kuchaydi. Nazorat guruhida esa bunday o'zgarishlar kamroq darajada kuzatildi va ko'proq reproduktiv faoliyat ustunlik qildi.

Umuman olganda, olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, rasmlar asosida ishlab chiqilgan vizual-didaktik texnologiyalar kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ular o'quvchilarning bilish jarayonlarini faollashtiradi, mustaqil fikrlashni rivojlantiradi va ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Mazkur tadqiqot natijalari kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual-didaktik texnologiyalar muhim va samarali vosita ekanligini tasdiqladi. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, vizual asosda tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish, ularning idrok, xotira va tafakkur jarayonlarini rivojlantirishda an'anaviy metodlarga nisbatan ancha ustunlikka ega. Bu holat, avvalo, kar va zaif eshituvchi o'quvchilarda ko'rish analizatorining yetakchi o'rinni egallashi bilan izohlanadi.

Tadqiqot davomida aniqlangan sezilarli o'sish ko'rsatkichlari vizual materiallarning nafaqat axborot yetkazish vositasi, balki faol kognitiv jarayonlarni shakllantiruvchi mexanizm sifatida xizmat qilishini ko'rsatadi. Xususan, rasmlar asosida berilgan topshiriqlar o'quvchilarni tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish va xulosa chiqarishga undaydi. Bu esa ularning mantiqiy tafakkurini rivojlantirishga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu nuqtayi nazardan, vizual-didaktik texnologiyalarni faqat ko'rgazmali vosita sifatida emas, balki interaktiv va rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyasi sifatida qarash maqsadga muvofiqdir.

Olingan natijalar ilgari olib borilgan psixologik-pedagogik tadqiqotlar bilan hamohangdir. Ko'plab ilmiy manbalarda eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarda obrazli tafakkur nisbatan yaxshi rivojlanganligi, biroq mantiqiy va abstrakt tafakkur rivojlanishi uchun maxsus tashkil etilgan ta'lim muhitiga ehtiyoj mavjudligi ta'kidlangan. Mazkur tadqiqotda aynan vizual materiallar orqali obrazli tafakkurdan mantiqiy tafakkurga o'tish mexanizmlari samarali yo'lga qo'yilgani kuzatildi. Bu esa o'quvchilarning murakkab fikrlash operatsiyalarini egallashiga ijobiy ta'sir ko'rsatdi.

Shuningdek, muhokama jarayonida e'tibor qaratish lozim bo'lgan jihatlardan biri – vizual-didaktik texnologiyalarni qo'llashda tizimlilik va metodik asoslanganlikning ahamiyatidir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, vizual materiallar tasodifiy yoki fragmentar tarzda emas, balki maqsadga yo'naltirilgan, bosqichma-bosqich murakkablashib boradigan tizim asosida qo'llangandagina yuqori samaradorlikka erishiladi. Aks holda, ular faqat passiv qabul qilish vositasi bo'lib qolishi mumkin.

Natijalarda qayd etilgan yana bir muhim jihat – o'quvchilarning o'quv motivatsiyasining oshishidir. Tajriba guruhida o'quvchilar dars jarayonida faolroq ishtirok etgani, mustaqil fikr bildirishga intilgani va topshiriqlarga nisbatan qiziqishi ortgani kuzatildi. Bu esa vizual materiallarning emotsional ta'sir kuchi bilan ham bog'liq bo'lib, ular o'quvchilarda o'rganishga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantiradi.

Biroq tadqiqot natijalarini tahlil qilish jarayonida ayrim cheklovlar ham aniqlandi. Jumladan, vizual-didaktik texnologiyalarni samarali qo'llash pedagoglardan yuqori darajadagi metodik tayyorgarlikni talab etadi. Har bir vizual material o'quvchilarning yosh, individual va psixologik xususiyatlariga mos holda tanlanishi zarur. Shuningdek, texnologiyalarning samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchining ularni to'g'ri qo'llay olish kompetensiyasiga bog'liq ekanligi kuzatildi. Bu esa kelgusida pedagoglarni maxsus tayyorlash va malakasini oshirish zaruratini ko'rsatadi.

Kelgusidagi tadqiqotlar uchun bir qator yo'nalishlar ham aniqlab olindi. Xususan, vizual-didaktik texnologiyalarni raqamli platformalar bilan integratsiyalash, interaktiv multimediali vositalardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, shuningdek, turli yosh bosqichlaridagi o'quvchilar uchun moslashtirilgan metodikalar ishlab chiqish istiqbolli yo'nalishlar hisoblanadi. Bundan tashqari, vizual ta'limning uzoq muddatli ta'sirini o'rganish ham muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Umuman olganda, muhokama natijalari shuni ko'rsatadiki, rasmlar asosida tashkil etilgan vizual-didaktik texnologiyalar kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda samarali, ilmiy asoslangan va amaliy jihatdan muhim yondashuv hisoblanadi. Ularni ta'lim jarayoniga keng joriy etish maxsus ta'lim tizimi samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual-didaktik texnologiyalarni takomillashtirish masalasini kompleks tarzda yoritishga qaratildi. O'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, eshitishida nuqsoni bo'lgan o'quvchilar bilan ta'lim jarayonini samarali tashkil etishda vizual vositalarga tayangan yondashuv nafaqat muhim, balki zarur pedagogik omil hisoblanadi. Chunki ushbu toifadagi o'quvchilarda ko'rish orqali idrok etish yetakchi rol o'ynaydi va aynan shu kanal orqali bilimlarni samarali o'zlashtirish imkoniyati yuqori bo'ladi.

Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan va amaliyotda sinovdan o'tkazilgan vizual-didaktik texnologiyalar o'quvchilarning idrok, xotira va tafakkur jarayonlarini rivojlantirishda yuqori natijadorlikni namoyon etdi. Statistik tahlillar tajriba guruhida aqliy rivojlanish ko'rsatkichlari nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada yuqori ekan-

ligini tasdiqladi. Bu esa rasmlar asosida tashkil etilgan o'qitish metodikasi o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirishda samarali vosita ekanligini ilmiy jihatdan asoslab berdi.

Shuningdek, tadqiqot natijalari vizual materiallarning faqat ko'rgazmali vosita emas, balki faol didaktik instrument sifatida qo'llanishi zarurligini ko'rsatdi. Vizual-didaktik texnologiyalar tizimli, izchil va maqsadga yo'naltirilgan holda qo'llanganda, o'quvchilarda nafaqat obrazli tafakkur, balki mantiqiy va tahliliy fikrlash ko'nikmalari ham rivojlanadi. Ayniqsa, rasmlar asosida muammoli vaziyatlar yaratish, sabab-oqibat bog'lanishlarini aniqlash va mustaqil xulosa chiqarishga yo'naltirilgan topshiriqlar yuqori samaradorlikni ta'minlaydi.

Tadqiqot jarayonida aniqlangan muhim jihatlardan biri – vizual-didaktik texnologiyalar o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini oshirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatishidir. Tajriba guruhidagi o'quvchilarda darslarga qiziqish ortgani, faol ishtirok etish, mustaqil fikr bildirish va ijodiy yondashuv ko'nikmalari shakllangani kuzatildi. Bu esa ta'lim jarayonining nafaqat kognitiv, balki affektiv, ya'ni emotsional jihatlarini ham rivojlantirish imkonini beradi.

Mazkur tadqiqot asosida quyidagi ilmiy-amaliy xulosalarga kelindi:

- *birinchidan*, kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual-didaktik texnologiyalar muhim o'rin tutadi;
- *ikkinchidan*, rasmlar asosida tashkil etilgan o'qitish jarayoni bilish jarayonlarini faollashtiradi va ta'lim samaradorligini oshiradi;
- *uchinchidan*, vizual vositalarni tizimli va metodik jihatdan asoslangan holda qo'llash yuqori natijalarga olib keladi;
- *to'rtinchidan*, ushbu texnologiyalarni amaliyotga joriy etish pedagoglardan maxsus tayyorgarlik va metodik kompetensiyani talab etadi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari asosida bir qator amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Jumladan, maxsus ta'lim muassasalarida dars jarayoniga vizual-didaktik texnologiyalarni keng joriy etish, pedagoglar uchun maxsus o'quv-seminarlar tashkil etish, zamonaviy vizual va raqamli vositalardan foydalanishni kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Bundan tashqari, o'quv materiallarini ishlab chiqishda o'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olish zarur.

Kelgusida mazkur yo'nalishda olib boriladigan tadqiqotlar vizual-didaktik texnologiyalarni raqamli ta'lim muhitlari bilan integratsiyalash, turli yosh guruhlari uchun differensial metodikalar ishlab chiqish hamda ularning uzoq muddatli samaradorligini o'rganishga qaratilishi lozim. Umuman olganda, ushbu tadqiqot natijalari kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning aqliy faoliyatini rivojlantirishda vizual-didaktik texnologiyalarni qo'llash ilmiy asoslangan, samarali va istiqbolli yo'nalish ekanligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Lev Vygotsky. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978.
2. Jean Piaget. *The Psychology of Intelligence*. – London: Routledge, 2001.
3. Jerome Bruner. *The Process of Education*. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1960.
4. David Ausubel. *Educational Psychology: A Cognitive View*. – New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968.
5. Urie Bronfenbrenner. *The Ecology of Human Development*. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 1979.
6. Howard Gardner. *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. – New York: Basic Books, 1983.
7. Marilee Sprenger. *Teaching with the Brain in Mind*. – Alexandria, VA: ASCD, 2005.
8. Marc Marschark. *Raising and Educating a Deaf Child*. – New York: Oxford University Press, 2007.
9. Peter Paul. *Language and Deafness*. – Boston: Jones & Bartlett Learning, 2009.
10. Neil Fleming. *Teaching and Learning Styles: VARK Strategies*. – Christchurch: N.D. Fleming, 2001.
11. N.F. Talizina. *Pedagogicheskaya psixologiya*. – Moskva: Akademiya, 2004.
12. L.S. Vygotskiy. *Myshleniye i rech*. – Moskva: Pedagogika, 1982.
13. A.A. Leontyev. *Psixologiya obucheniya*. – Moskva: Smysl, 2001.
14. E.G. Rechitskaya. *Surdopedagogika asoslari*. – Moskva: Vlados, 2010.
15. Sh. Sharipov. *Maxsus pedagogika asoslari*. – Toshkent: Fan, 2018.
16. R. Mavlonova. *Pedagogika*. – Toshkent: O'qituvchi, 2019.
17. N. Egamberdiyeva. *Pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Innovatsiya, 2020.
18. B. Xodjayev. *Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti*. – Toshkent: Sano-standart, 2017.
19. O'. Tolipov. *Pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2015.
20. UNESCO. *Inclusive Education Guidelines*. – Paris, 2017.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.